

Raadsvoorstel

Doordecentralisatie Maatschappelijke Zorg

Aan : de gemeenteraad
Van : College van B&W
Datum :
Portefeuillehouder: :
Zaaknummer : 157954

Publiekssamenvatting

Vanaf januari 2023 voeren we als gemeente Noordwijk samen met de gemeenten in de regio zelf alle Wmo-taken op het gebied van maatschappelijke zorg uit. Een goede uitvoering van deze taak maakt regionaal samenwerken en samenwerken met de vijf Duin- en Bollengemeenten noodzakelijk om voor inwoners een passend aanbod tegen verantwoorde kosten te realiseren. De centrumgemeenteregeling 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg Holland Rijnland' en de 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin- en Bollenstreek' geven hier invulling aan.

Voorgesteld besluit

- I) **Het college toestemming te verlenen voor het aangaan van de aangepaste 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023 Holland Rijnland';**
- II) **Het college toestemming te verlenen voor het aangaan van de 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin en Bollenstreek'.**

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2023 voeren de gemeenten in Holland Rijnland zelf de Wmo-taken uit op het gebied van maatschappelijke zorg ofwel de (door)decentralisatie van de Maatschappelijke zorg. Met deze verandering zorgt elke gemeente ervoor dat benodigde hulp eerder, dichterbij en meer in samenhang met andere sociale activiteiten en de lokale hulpverlening wordt georganiseerd. Voor inwoners met specifieke behoeften voor ondersteuning die lokaal niet aanwezig is of georganiseerd kan worden, werken de gemeenten samen in de regio Holland Rijnland.

Ter voorbereiding voor de doordecentralisatie zijn in 2022 een aantal onderwerpen uitgewerkt en voorgelegd aan het colleges en gemeenteraden. Het betrof onder andere regionale en subregionale (financiële) afspraken.

Voorliggend voorstel gaat over het aangaan van deze afspraken en nadere uitvoeringsafspraken, waar het college de raad middels een raadsvoorstel wordt voorgesteld toestemming te geven voor het aangaan van twee regelingen:

1. Regionaal: De centrumgemeenteregeling 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg Holland Rijnland'
2. Subregionaal: De 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin- en Bollenstreek'.

Daarnaast ligt een Dienstverleningsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023 Holland Rijnland voor. Deze vloeit voort uit de 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg Holland Rijnland'

In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (geldend vanaf 1 juli 2022) staat beschreven welke stappen er nodig zijn om een vorm van een gemeenschappelijke regeling aan te kunnen gaan. De gemeenteraad wordt vanuit deze wet tweemaal betrokken in dit proces.

De eerste keer werd het ontwerp voorgelegd en had de gemeenteraad de mogelijkheid om een zienswijze naar voren te brengen. Deze stap is in het najaar van 2022 gezet. Hierbij gaf de raad aan geen zienswijze in te dienen.

Het college vraagt nu aan de gemeenteraad toestemming om de regelingen aan te gaan.

Na toestemming van de gemeenteraad kan het college de regelingen aangaan met de behorende dienstverleningsovereenkomst.

Argument(en) per beslispunt

Beslispunt I: Het college toestemming te verlenen voor het aangaan van de aangepaste 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023 Holland Rijnland';

Argumenten

1.1 De gemeenteraden moeten toestemming geven voor het treffen van een regeling

Naast de zienswijzeprocedure geldt op grond van artikel 1, vierde lid Wgr dat de gemeenteraad ook toestemming moet geven tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling. Deze toestemmingsprocedure komt nadat de raden een zienswijze hebben kunnen geven en de zienswijzen van alle raden zijn verwerkt in de ontwerpregeling. De gemeenteraad van Noordwijk heeft eerder besloten geen zienswijze in te dienen. De raad kan nu toestemming voor het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst door het college alleen onthouden wanneer er sprake is van strijd met recht of het algemeen belang.

1.2 De zienswijze van de gemeenteraad van Leiden is verwerkt in de aangepaste samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg HR.

De artikelen betreffende toetreden (artikel 13), uittreden (artikel 14) en opheffing (artikel 15) zijn nader uitgewerkt met voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding. Daarnaast is artikel 19 over de geschillenregeling verduidelijkt door aan te geven op welke wijze besluitvorming plaatsvindt. De wijzigingen zijn in een overzicht geplaatst.

1.3 De samenwerkingsovereenkomst wordt in tegenstelling tot de eerste versie vooralsnog voor onbepaalde tijd aangegaan met als evaluatie moment in 2024.

Er zijn verschillende opties voor de samenwerking op Holland Rijnland niveau verkend, waaronder het uitbreiden van de huidige Gemeenschappelijke Regeling (GR) Zorg. Er is uiteindelijk niet gekozen voor deze optie omdat deze constructie nog in de kinderschoenen staat. Mede hierom is afgesproken om de uitvoering van de regionale taken (tijdelijk) bij de gemeente Leiden onder te brengen. Op deze manier doen we ervaring op en kan later besloten worden over een definitieve governance. We weten nog niet hoe de doordecentralisatie zal verlopen en er moet nog een aantal zaken worden uitgewerkt.

De centrumregeling geeft de transformatieopgave nu steun en tegelijkertijd flexibiliteit. Na twee jaar wordt tussentijds de balans opgemaakt. Om op tijd een eventuele andere juridische vorm te bepalen voor de samenwerking wordt er in 2024 gestart met een evaluatieproces. Indien besloten wordt de huidige governance voort te zetten hoeft het gehele proces tot het aangaan van een samenwerkingsafspraken niet opnieuw doorlopen te worden. Indien besloten wordt voor een wijziging van de governance of stoppen van de huidige constructie kan gezamenlijk door gemeenten besloten worden tot opheffen van de regeling.

Beslispunt II: Het college toestemming te verlenen voor het aangaan van de 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin en Bollenstreek'.

Argumenten

2.1 De gemeenteraden moeten toestemming geven voor het treffen van een regeling

Naast de zienswijzeprocedure geldt op grond van artikel 1, vierde lid Wgr dat de gemeenteraad ook toestemming moet geven tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling. Deze toestemmingsprocedure komt nadat de raden een zienswijze hebben kunnen geven en de zienswijzen van alle raden zijn verwerkt in de ontwerpregeling. De gemeenteraad van Noordwijk heeft eerder besloten geen zienswijze in te dienen. De raad kan nu toestemming voor het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst door het college alleen onthouden wanneer er sprake is van strijd met recht of het algemeen belang.

2.2 De 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin- en bollenstreek' treedt in werking met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.

De decentralisatie en samenwerking met de vijf Duin- en Bollengemeenten is ingegaan vanaf 1 januari 2023. Er is geen andere samenwerkingsovereenkomst waarop terug gevallen kan worden. Tevens is er een aantal kleine wijzigingen aangebracht in het ontwerp ter bevordering van de leesbaarheid.

Eerder genomen besluiten en raadsbrieven:

- In december 2016 is het *Beleidskader Maatschappelijke zorg Holland Rijnland 2017-2025* in de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleidskader is het startpunt geweest voor de decentralisatie van de maatschappelijke zorg naar de regiogemeenten;
- Juli 2017 raadsbrief over 'Uitvoeringsprogramma beleidskader Maatschappelijke Zorg';
- Februari 2018 heeft het college van B&W ingestemd met het *Uitvoeringsprogramma maatschappelijke zorg en wonen met ondersteuning Duin- en Bollenstreek 2018-2020 'Omzien naar elkaar'*;
- Februari 2018 raadsbrief over het 'Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Zorg en Wonen met ondersteuning 2018-2020 'Omzien naar elkaar';
- November 2018 heeft het college van B&W ingestemd met het *Convenant Regionale Samenwerking Maatschappelijke Opvang Holland Rijnland 2018-2020*;
- Juli 2020 raadsbrief over de decentralisatie BW en MO;
- Oktober 2020 informatieavond voor de gemeenteraden van de Duin- en Bollenstreek;
- Februari 2021 raadsbrief stand van zaken en uitstel decentralisatie Maatschappelijke Zorg;
- April 2021 heeft het college van B&W ingestemd met het *Uitvoeringsprogramma Omzien naar Elkaar 2021-2023: decentralisatie van de Maatschappelijke Zorg Duin- en Bollenstreek*.
- Augustus 2021 heeft het college van B&W besloten met ingang van 2023 als gemeente zelf alle Wmo-taken op het gebied van beschermd wonen (BW) en MO/VZ/OGGZ uit te laten

voeren die nu gemandateerd is en uitgevoerd wordt door centrumgemeenten Leiden. Een aantal taken blijven we regionaal organiseren.

- 14 oktober 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de middelen die de gemeente per 2023 ontvangt voor Maatschappelijke zorg op te nemen in de programmabegroting van 2023 tot en met 2032 en conform de beleidskaders en afspraken in te zetten voor inwoners met een behoefte aan BW en MO/VZ/OGGZ.
- September 2022 heeft het college van B&W het preventieprogramma dak- en thuisloosheid vastgesteld.
- November 2022 heeft het college van B&W besloten om:
 - Nieuw mandaat te verlenen aan de gemeente Leiden voor de uitvoering van de ondersteuning van de specialistische Maatschappelijke zorg.En heeft het college van B&W kennis genomen van de geactualiseerde budgetten die vanuit de gemeente Leiden naar de vijf afzonderlijke Duin- en Bollengemeente komen.
- December 2022 heeft de gemeenteraad besloten:
 - **Geen zienswijze naar voren te brengen op het zowel het ontwerp centrumgemeenteregeling 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg Holland Rijnland' als op het ontwerp 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke Zorg Duin- en Bollenstreek'.**
 - De Verordening maatschappelijke ondersteuning vast te stellen
 - Een bestemmingsreserve Maatschappelijke Zorg te vormen.
- September 2023 raadsbrief stand van zaken na de decentralisatie.

Financiën

De gemeenteraden in Holland Rijnland hebben in september/oktober 2021 de financiële kaders voor de verdeling van de middelen voor de Maatschappelijk Zorg en de verwerking ervan in de begroting vastgesteld, raadsbesluit dd 26 oktober 2021. Dit gebeurt op basis van het model dat door het adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) is gemaakt. In het PHO Maatschappij van 21 september 2022 zijn de geactualiseerde budgetten geaccordeerd en door de gemeente Leiden verwerkt.

Bij uittrekking van een deelnemer uit een van de regelingen en als tot opheffen van de regeling besloten wordt, wordt de procedure tot uittrekking c.q. opheffing doorlopen. Hierbij worden voor de besluitvorming de financiële consequenties en verplichtingen in beeld gebracht.

Vervolg

Na het verlenen van de toestemming door de gemeenteraad, besluit het college van B&W om beide regelingen aan te gaan.	4e kwartaal 2023
Waarna alle dertien colleges van B&W binnen Holland Rijnland het besluit hebben genomen om de 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg Zorg 2023 Holland Rijnland' aan te gaan wordt de regeling door gemeente Leiden gepubliceerd.	4e kwartaal 2023
Waarna alle vijf de colleges van B&W binnen de Duin- en Bollenstreek het besluit hebben genomen om de 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin en Bollenstreek' aan te gaan, draagt de gemeente Teylingen zorg voor de toezending van deze gemeenschappelijke regeling aan Gedeputeerde Staten en maakt door kennisgeving van de inhoud in de Staatcourant.	4e kwartaal 2023

Bijlage(n)

- I) Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg 2023 Holland Rijnland (versie augustus 2023)
- II) Was wordt lijst Samenwerkingsovereenkomst MZ Holland Rijnland 2023 Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland
- III) Memo AEF Financiering regionale kosten en verdeling regionale budgetten BW en MO
- IV) Rapportage op- en afbouw voorzieningen Holland Rijnland
- V) DVO Maatschappelijk Zorg 2023 Holland Rijnland
- VI) Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke Zorg Duin- en Bollenstreek
- VII) Was-woordt lijst "Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke Zorg Duin- en Bollenstreek"
- VIII) Raadsbrief 1e half jaar van de decentralisatie Maatschappelijke zorg.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Noordwijk

Mw. E.M. Overzier
secretaris

Mw. W.J.A. Verkleij
burgemeester